

храни и кладе животь-тъ на животны-ты. Ако да нѣмаше кислородъ ничто нещяше може да гори и ничто живо неможяше да живѣе. Нѣ ако да бѣше само кислородъ-тъ, то всичко щяше гори много буйно и щяше изгори изеднажъ, па и животь-тъ скоро щяше изгасне. За това има и азотъ, кой-то смалява силж-тж на кислорода.

Въздухъ-тъ ся не види, зашто-то нѣма шаръ; нѣ кога-то е натрупанъ много какво-то въ атмосферж-тж, той ся сивѣе. Ако да нѣмаше въздухъ, небо-то щяше ни ся види черно. Така и начина да ся види, кога ся искачи чловѣкъ по высокы планины или ся искачи много високо въ атмосферж-тж, зашто-то тамъ въздухъ-тъ бѣва по-рядкъкъ та си губи сининж-тж.

Въздухъ-тъ, ако и да е много тънко и невидимо нѣчто, пакъ е тяжкъкъ и то не малко. Той иде 770 пжти по-легкъкъ отъ водж-тж, а пакъ все доста тягне; прѣсмѣтнжто и найдено е, че при море-то възъ единъ четвъртитъ сантиметръ въздухъ-тъ налѣга съ тяжинж 1 кылограммъ и 300 грамма а по това възъ единъ четвъртитъ аршинъ дохожда да тягне 76 омы.

Тяжина-та на въздуха ся познава въ много случаи; на пр. кога налѣемъ една чашж съ водж и ъ покроемъ устѣ-то съ хартиж, па си натиснемъ отгорѣ дланъ-тж и прѣобрьнемъ чашж-тж на долѣ, тогава и да си оттеглимъ дланъ-тж отдолѣ, вода-та нѣма да ся излѣе: зашто въздухъ-тъ изотдолѣ натиска възъ хартиж-тж та крѣпи водж-тж.

Атмосфера-та е висока на горѣ до 70 или 80 кылометра. Нѣ въздухъ-тъ навсждѣ изъ атмосферж-тж не е все еднакво тжжкъкъ: въ низкы-ты пластове въздухъ-тъ е по-набитъ, та ще е и по-тяжкъкъ, а въ по-высокы пластове бѣва по-рядкъкъ, та затова и по-легкъкъ. Най-тяжкъкъ бѣва въздухъ-тъ край море-то, а колко-то ся врьви на горѣ толкова олегква. За да ся мѣри гдѣ колко е тяжкъкъ въздухъ-тъ, има направены ссждове, кои-то наричатъ *барометры* или *шелломѣры*.

Кога земемъ една цѣвъ запушенж отъ единый край, та ъ напълнимъ съ водж, па възъ отвореный ъ край, натиснемъ съ прѣстъ и го потопимъ въ паницж пълнж съ водж, то гядами, че и да отпушимъ края на цѣвъ-тж, вода-та си остая на високо и не ся излива въ паницж-тж; това става така, зашто въздухъ-тъ извѣтъ налѣга на водж-тж у паницж-